RPAS FINLAND RY

10.5.2021

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNALLE

Asia: RPAS Finland ry:n lausunto Liikenne- ja viestintävaliokunnalle / VNS 2/2021 vp Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021-2032

RPAS Finland ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. RPAS Finland on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka tavoitteina on edistää Suomen dronetoimialaa ja valvoa sen etuja. Lisäksi RPAS Finland koordinoi Suomen Lentopelastusseuran jäsenenä RPAS-laitteiden käyttöä Vapepatyössä.

RPAS Finland kiittää käsittelyssä olevaa liikennejärjestelmäsuunnitelmaa siitä, että siinä on tulevaisuuden ilmailu huomioitu useissa kohdissa. Useiden työryhmien raportoimia ehdotuksia on selvästi otettu mukaan suunnitelmaan.

Lausuntomme

1. Ehdotamme muuttamaan s.95 5.4.3 kappaleen mikä käsittelee U-spacea:

Nykyinen versio (lihavointi RPAS Finlandin tekemä):

*”Valtio varautuu perustamaan Suomen ilmatilaan miehittämättömän ilmailun palveluita sisältäviä uudenlaisia ilmatiloja (U-space) sen jälkeen, kun asiaa koskeva EU-sääntely on voimassa. U- space-ilmatilojen tarkoituksena on mahdollistaa turvallinen ja hallittu miehittämätön ilmailu, joka **ei häiritse tai vaaranna miehitettyä ilmailua**, mutta sallii miehittämättömän ilmailun elinkelpoisen kehittymismahdollisuuden. U-space-ilmatilat edistäisivät autonomi- sen miehittämättömän ilmailun ja siihen liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien kehitystä Suomessa esimerkiksi kaupunkilogistiikassa.”*

Ehdotamme tilalle:

*”Valtio varautuu perustamaan Suomen ilmatilaan miehittämättömän ilmailun palveluita sisältäviä uudenlaisia ilmatiloja (U-space) sen jälkeen, kun asiaa koskeva EU-sääntely on voimassa. **U- space-ilmatilojen tarkoituksena on mahdollistaa turvallinen ja hallittu miehittämätön ilmailu, joka asteittain tullaan integroimaan miehitetyn ilmailun kanssa**. U-space ilmatilat edistäisivät autonomisen miehittämättömän ilmailun ja siihen liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien kehitystä Suomessa esimerkiksi kaupunkilogistiikassa.”*

Euroopassa tavoite on turvallinen ja integroitu ilmaliikenne sisältäen sekä miehitetyn ja miehittämättömän ilmaliikenteen. U-space sääntelyn ensimmäinen versio edellyttää miehitetyn ja miehittämättömän ilmaliikenteen erottelun U-space ilmatilassa. Mutta jo seuraava askel tulee SESAR ATM Master Plan mukaan olemaan hallittu integrointi, eli suorituskykyperusteisiesti miehitetty ja miehittämätön ilmailu voi turvallisesti jakaa saman ilmatilan tämän vuosikymmenen aikana.

Digitaalisen ilmailun kokeiluhankkeiden kannalta olisi edullista, että Suomi olisi Euroopan ensimmäisiä maita missä uusia U-space ratkaisuja otetaan käyttöön. U-spacen ja sen lainsäädäntö odotetaan vaiheittain kehittyvän tämän ja seuraavan vuosikymmenen ajan.

RPAS FINLAND RY

10.5.2021

2. Kaupunki-ilmailu -terminä ja ilmiönä puuttuu kokonaan selonteosta

’Kaupunki-ilmailu’ tulee olemaan yhtä iso muutos kaupunkikuvaan, kun sähköpotkulautojen tulo.

‘Kaupunki-ilmailu’ -käsitettä ja ilmiötä olisi erittäin tärkeä huomioida

- 72% Suomen väestössä asuu kaupungeissa ja kaupungistuminen jatkuu
- Liikenne kokonaisuudessa pitää vähentää CO2 päästöjä ja nostaa infran käyttöastetta
- Ilmailualan nopein kasvu odotetaan kaupungeista
- Kaupungeilla on nopeasti kasvava rooli kaupunki-ilmailun hallinnossa ja mahdollistamisessa ilmailuviranomaisten rinnalla sekä Suomessa, Euroopassa että maailmassa
- Ilmataksit (eVTOL), sähkölentokoneet ja dronet (UAS) ovat tärkeitä älykkään ja päästöttömän kaupunkiliikenteen ratkaisutekijöitä. Tämä liikkumisen muoto kutsutaan ’kaupunki-ilmailuksi’; englanniksi Urban Air Mobility
- Ympäristölupamenettelyt lentopaikoilla kaupungeissa ja muualla voisivat olla helpompia, jos fossiilisia polttoaineita ei käytetä.
- Hätä- ja terveydenhuolto -sovellukset ovat ensimmäisiä kaupunki-ilmailun merkittäviä käyttökohteita, logistiikan rinnalla. Vain logistiikka on selonteossa huomioitu.
- Suomessa Tampere ja Oulu ovat allekirjoittaneet kaupunki-ilmailun aiesopimuksen European Innovation Partnerships in Smart Cities and Communities (EIP-SCC UAM)
- Helsinki on kehitysyhtiönsä Forum Virium Helsinki kautta mukana mm. kansainvälisessä H2020 AiRMOUR -projektissa, jossa kehitetään työkalupakkia kaupungeille ymmärtää ja hallita kaupunki-ilmailun nopeaa kasvua.

Ehdotamme sisällytettäväksi teksti, jossa kappaleen ’5.2. Liikenteen verkot ja liikenteen solmukohdat’ alle luodaan uusi alikappale, jonka nimi olisi ’5.2.8 Kaupunki-ilmailu’ vaihtoehtoisesti tarkennetaan tekstit 5.3.1 ja 5.3.2 kohdilla.

Ehdotamme tekstiksi:

> *”Valtio selvittää kaupunki-ilmailun tuomia tehostamis- ja päästövähennysmahdollisuuksia kaupunkiliikkumiselle, sekä tukee kaupunkeja varautumaan kestävässä kaupunkiliikennesuunnittelussaan ja maakäytössään kasvavaan kaupunki-ilmaliikenteeseen sekä kaupunkien sisällä, kaupunkien keskusalueilta reuna-alueille, että kaupunkien välillä. Kaupunki-ilmailu sisältää sekä tavara- että ihmiskuljetuksia paikallispäästöttömillä ilma-aluksilla. Näitä varten tarvitaan sekä uudentyyppistä maainfrastruktuuria kuten lataus- ja laskeutumispaikkoja liikenteen solmukohdissa, että langattomien matkaviestiverkkojen luotettavaa käyttöä ilmailussa alailmatilassa. Selvitetään kevennettyä ympäristölupamenettelyä fossiilittomille laskeutumispaikoille. ”*

Kunnioittavasti,
RPAS Finland ry hallitus